

Morfologia. Nici argumentele de ordin morfologic asupra limbii *Povestirilor slave despre Vlad Țepeș*, pe care le aduce P. Olteanu în sprijinul tezei domniei-sale, nu sînt, după părerea noastră, convingătoare.

15. Nu este sigur că amestecul desinențelor *-a* și *-u* la genitivul singular al temelor în *-o-* provine, cum consideră P. Olteanu, din graiurile «carpato-ruse» (p. 57), căci nu mai puțin răspîdit este acest fenomen în velicorusă, bielorusă și ucraineană, lucru ilustrat și comentat pe larg încă de A. A. Şahmatov¹.

16. Nici coexistența formelor de locativ singular (teme *-o-*) în *-e-* și *-u-*, descoperite în textul slav al *Povestirilor* și cunoscută și în graiurile ucrainene din Carpați, nu poate constitui, după părerea noastră, un argument în sprijinul tezei carpatice (p. 59), căci locativul singular în *-u* alături de cel în *-e* (< ѣ) este bine cunoscut în toate cele trei limbi de răsărit (Ş a h m a t o v, lucr. cit., 249—257).

17. Substantivele masculine cu tema în *-o-*, scrie autorul tezei carpatice, sînt folosite în manuscrisul lui Eufrosin cu vechea desinență de nominativ plural *-i*, «păstrată în multe dialecte ruse din Carpați» (p. 60).

Ne permitem să atragem atenția că desinența *-i* la nominativul plural al acestor teme este frecventă și în scrierile rusești din secolul al XV-lea, fapt pe care teza carpatice nu-l menționează și de care nu ține seamă. Exemple: în *Letopisețul din 1425*: *виновату* (Crestom., 151), *зоподу* (Crestom., 157); în *Zadonșcina*: *ворону, орлу* (Crestom., 170) etc.

18. Este adevărat că în velicorusa contemporană nu există desinența de nominativ plural *-ove*, ca în textul lui Eufrosin: *pristavove, gradove* (p. 61). Dar, în monumentele scrise din secolul al XV-lea și de mai înainte *-ove* era larg răspîdit în limba rusă, fenomen ilustrat și comentat pe larg de A. A. Şahmatov (lucr. cit., 260—263). P. Olteanu nu menționează însă acest lucru, deși, după părerea noastră, ar fi fost absolut necesar. Simpla «păstrare» a desinenței *-ove* în graiurile ucrainene din Carpați nu poate fi un argument în sprijinul tezei carpatice asupra originii protografului slav al *Povestirilor*.

19. Se afirmă că desinența de genitiv plural *-ej* (*gosūdarej, ljudej*) ar fi pătruns în protograful slav al *Povestirilor* din graiurile «ruse carpatice», căci în limbile slave de sud și de apus această desinență nu este cunoscută (p. 62). P. Olteanu nu arată însă că desinența de genitiv plural *-ej* are o largă răspîndire în toate limbile slave de răsărit și, în primul rînd, cum a arătat A. A. Şahmatov (lucr. cit., 272—273), în velicorusă.

20. Ocupîndu-se de instrumentalul plural de tipul *să posadniki* din *Povestiri*, P. Olteanu menționează că această formă exista și în rusa veche, insistînd apoi că e frecventă în graiurile carpatice (p. 63). Această frecvență nu poate însă fi nicicum un argument în sprijinul tezei carpatice asupra originii protografului slav al *Povestirilor*, deoarece instrumentalul plural în *-ы* este bine reprezentat și în scrierile rusești din secolul al XV-lea, inclusiv în documente. Exemple: în *Zadonșcina*: *зрѣмать оудальци золочеными шеломи черлеными щиты* (Crestom., 169); în *Călătoria*: *с товарищи своими* (Crestom., 229); *с саблями да с щиты* (Crestom., 234); într-un document moscovit din iulie 1451: *съ езы своими... и со всьми ухвды* (Documente, 176) etc.

21. În *Gramatica slavo-ruthena* Mihail Lučkaj (1789—1843) considera desinența *-i* de la genitivul, dativul și locativul singular al temelor feminine în *-i-* ca fiind proprie slavei bisericești și rusei subcarpatice. Această afirmație a lui Lučkaj nu poate fi transformată însă într-un argument în sprijinul tezei carpatice asupra protografului slav al *Povestirilor*, căci formele de tipul *mnogo koristi, bez milosti, ot radosti* din manuscrisul lui Eufrosin citate de P. Olteanu (p. 66) sînt, și erau și în secolul al XV-lea, curențe și în velicorusa populară (A. A. Ş a h m a t o v, lucr. cit., 291—292).

22. Comentînd locativul singular în *-i* de la temele în *-ja-* și referindu-se în particular la formele *vo svojej zemli* și *v mojej zemli*, P. Olteanu le apropie de slava carpatice, de cea și de slovacă, precum și de «slava din nordul Transilvaniei» (p. 66), fără să menționeze însă, ca și cum acest lucru ar fi fost lipsit de orice importanță, că aceeași desinență *-i* era curentă în velicorusa din secolul al XV-lea. Exemple: în *Călătoria*: *в ындѣискои ѿ земли кони*

¹ A. A. Ş a h m a t o v, *Историческая морфология русского языка*, Moscova, 1957, p. 240—249.